

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

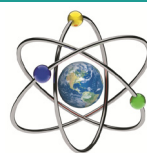
№2(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 784 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Kasbiy mahorat va tajribalarni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari	22
<i>Yo'ldasheva Feruzaxon Shavkatbekovna</i>	
O'zbek tili darslarida 5E modelini qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish: Chimboy tumani 36-sonli ixtisoslashtirilgan maktab misolida	26
<i>Kojamuratova Ulbosin Punkitbaevna</i>	
Shaxs ijtimoiy faolligi: tushuncha va tahlil.....	29
<i>Baxriyeva Nargiza Axmadovna</i>	
Fiziognomika va psixologik yondashuvlar asosida portret qalamtasviri ta'limini takomillashtirish.....	33
<i>Babadjanov Axmadjan Xudayberdiyevich</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish	37
<i>Nusharov Bobir Bolbekovich</i>	
Личностные характеристики как ассимиляция системы отношений младших школьников и предмет воспитательного воздействия учителя	41
<i>Олимова Азиза Кахрамоновна</i>	
"Vitagen ta'lim texnologiyalari" asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarda perseptiv qobiliyatni rivojlantirishga o'rgatishning didaktik imkoniyatlari	47
<i>Tursunboyeva Kamola Ilxomjon qizi</i>	
Ekologik ta'lim va tarbiya asosida talabalarda ekoturistik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	50
<i>Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich</i>	
Individual ta'lim trayektoriyasi: maktabgacha yoshdagi bolalarda ekspressiv nutq buzilishlarining o'ziga xos xususiyatlari	54
<i>Fayziyeva Nozima Oybek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida mantiqiy masalalardan foydalanish samaradorligi	59
<i>Ibragimova Nozima Ulug'bekovna, Pardayeva Hosila Qudratulla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda tarbiyachining kreativ roli	64
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
O'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	69
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini zamonaviy kasb-hunarlariga qiziqitirishda integrativ usullardan foydalanish	73
<i>Ergasheva Nigora Erkinovna</i>	
Proposals for the Development of Education in Teaching Musical-Historical and Theoretical Subjects	76
<i>Sobirova Gulkhayo Aktamjonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida talabalarda mediakompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	81
<i>Rustemov Abseit Trijan o'g'li</i>	
Hamkorlik ko'nikmalarini takomillashtirishga oid tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mazmuni	85
<i>Baxramova O'ramol Uralovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nazariy asoslanish mohiyati.....	88
<i>Boxodirova Muxlisa Xoljigitovna</i>	
Zoologiya fanini o'qitish jarayonida talabalarining ilmiy-tadqiqot faolligini rivojlantirish mexanizmlari	92
<i>Dushekeeva Nasiba Rustembaevna, Arepbaev Islambek Muratbaevich</i>	
Ingliz tilini o'rganishda zamonaviy texnologiyalarning roli	96
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining tasviriy ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari	100
<i>Jummayeva Sayyora Shokir qizi</i>	

The Role of Digital Technologies and Virtual Reality in Modern English Teaching Methodologies	104
Seilkhanova Rita Nurniyazovna, Kalbaeva Mexriban Elbrus qizi	
Sog'lom separatsiya orqali yoshlar sog'lig'ini mustahkamlash: tibbiy-psixologik yondashuvning empirik tahlili	109
Mavlyanova Surayo Sultanaliyevna	
Badiiy-tarixiy meros asosida pedagog shaxsini tarbiyalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	112
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	116
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida giperaktiv bolalar bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	123
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Qandli diabet bilan og'rikan bemorlarga pedagogik yordam ko'rsatish tizimi.....	126
Shermatova Yakut Sabirovna	
O'smirlar o'rtasida kiberbulling	129
Tashbekova Aziza Mirsuxbatovna	
Uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalar uchun tyutorlik yordamini tashkil etish	132
Tolipova Pokiza Xasan qizi, Isamuxamedova Dildora Raxmatilayevna	
Zamonaviy maktablarda xavfsizlik madaniyatining roli.....	135
Turdiyeva Zilola Jalilovna	
Global akademik reyting va raqobat muhitida xalqaro olimpiadalarning o'rni	138
Xalikova Umida Mirovna	
Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni	143
Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Rahimova Umida Abdurasul qizi	
Biologiya darslarida TIMSS topshiriqlarini integratsiyalash.....	148
Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Komiljonova Muslima Shuxrat qizi	
О трансверсальных компетенции воспитателя дошкольного образования.....	153
Садыкова Шоиста Акбаровна, Назарматова Дилшода Умаралиевна	
Talaba-yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	156
Kushakova Gulnora Egamkulovna	
Yosh oilalarda ajralishlarni bartaraf etishning pedagogik mexanizmlarini aksiologik yondashuv asosida takomillashtirish	160
Normurodova Gulnora Ikromovna	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining innovatsion faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari	164
Mamadaliyeva Dildora Alisher qizi	
Psixologik zo'ravonlikning o'smirlarda destruktiv xulq shakllanishiga ta'siri	168
Jurakulova Dildora Ziyadullayevna	
Maktab maslahatchilarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	172
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	
Kichik maktab yoshi o'quvchilarida ongli intizomni tarbiyalashning samarali usullari.....	178
Ziyayev Adxamjon	
Lingvokulturologiyada konsept tushunchasining nazariy talqini	182
Jo'rayeva Nozima Nozim qizi	
Sport takomillashuvi bosqichida voleybolchilarning sakrash qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi	185
Shaimardanov Sherbek Abdurashid o'g'li	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda nutq rivojlanishining pedagogik-psixologik xususiyatlari	189
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasiga oilaning katta avlodi va ularning ta'siri.....	192
Ashirova Sojida Baxromovna	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini differensial yondashuv asosida o'qitishning tarixiy pedagogik ildizlari	196
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	

Talabalarda yozuv kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	200
Jabborova Salomat Abdijalilovna	
Integrativ o'qitish asosida bo'lajak logopedlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni.....	204
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
6-7 yoshli bolalarda mehnatsevarlik xislatlarini shakllantirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish	208
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Omonxonova Muzayamxon Sarvar qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni koxlear implantli bolalar bilan ishlashga tayyorlashda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi	213
Raximova Xurshidaxon Sadikovna	
Yevropa muhandislik ta'limi tajribasi asosida texnika yo'nalishlari talabalarida texnik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	217
Xalikova Nargiza Abduvaliyevna	
Tilning obrazli kuchi: perifrazalar turlari va xususiyatlari	221
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	224
Zayirkulova Nozima Ilyas qizi	
Mentorlik faoliyatida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	229
Zikriyayev Zokir Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish.....	232
Xadicha Muxammadiyeva Karomatovna, Sunnatullayeva Amina	
Professional kompetentlik va uning shaxs psixologik xususiyatlari bilan o'zaro bog'liqligi	235
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Talaba qizlarni jismoniy faolligini rivojlantirish tasnifi va ularni orgatish metodikasi.....	240
Otasheva Oysanamxon Hamidulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik	245
Bekchanova Kuvanch Roximovna	
Voleybolchilarni tayyorlashda differensial vositalaridan foydalanishning zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	249
Kambarov Kozimjon Ibragimovich	
2-toifa diabet bilan bog'liq stressga qarshi kurashish strategiyalari va psixologik holatlar	254
Sadikova Umida Botirovna	
Boshlang'ich ta'limda vizual va multimediyaviy texnologiyalarning pedagogik-psixologik ahamiyati	258
Raximova Faridabonu Alisher qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida VARK modeli asosida multimodal o'qitishni tashkil etish (OAK talablariga mos maqola).....	261
Raximova Mushtariy Alisher qizi	
Raqamli ta'lim muhitida veb-texnologiyalar asosidagi platformalarning dasturiy ta'minotini ishlab chiqish va optimallashtirish	264
Zoxidov Jahongir Botirxonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini umumta'lim jarayonida ona tili darslarida rivojlantirish metodikasi.....	272
Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni mustaqil ta'lim jarayonida kasbiy malakani shakllantirishning samarali metodlari	276
Teshabayeva Oyguil Fazliddinovna	
Yetuklik yoshidagi ayollarda hayotdan qoniqish darajasiga o'ziga ishonch va o'z-o'zini qadrlashning ta'siri	280
M. R. Sultonova	
Shifoxonalarda tashkil etilgan maktablarda bemor o'quvchilar bilan faoliyat olib boruvchi pedagoglarga qo'yiladigan talablar	284
Umarova Saboxon Minavvarovna, Abdusattorova Gulxumor	

Chet til ta'limida mustaqil ishni tashkil etish masalalariga doir	287
Erkayev Elmirza Temirovich	
10–11 yoshli futbolchilarda tezkorlik sifatini rivojlantirish metodikasi.....	294
Ishmuratov Hasanboy Karimjonovich	
Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining samaradorligini oshirish usullari	298
Yaqubov Arslon Maxmudovich	
Mahmudxo'ja Behbudiy faoliyati va uning o'rganilishi	301
Dinora Eshboyeva Alisher qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda axloqiy kompetensiyalarni kasbiy faoliyatida qo'llay olish. Axloqning kelib chiqishi va asoslanish masalasini nazariy tahlil qilish	306
Shaxayev Bauirjan Seytgalievich	
Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llashda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	310
Ahmedova Zuhaxon Mamurovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning dolzarbligi va zaruriyati	314
Mirzabayeve Zebo Umarovna	
Elektrolitlarda elektr toki mavzusini o'qitishda noto'g'ri tasavvurlar va ularni bartaraf etish metodikasi	317
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich	
Mediata'lim asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya faoliyatini takomillashtirish .	323
Ibodullaeva Dildora Shukrulla qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga jalb etilgan imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda montessori metodikasining uyg'unligi	327
Ismatova Shodiya Ne'matilla qizi, Xaydarova Shaxlo Narzullayevna	
XIV asr oxiri va XV asr boshlari turkiy tillar taraqqiyotini o'rganishda "Kitob ul-Bulg'at" asarining lingvistik tadqiqi	332
Tursunaliyeva Muslimabonu Abduvosit qizi	
Informatika ta'limida interfaol o'quv majmualari asosida o'yinli texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirish.....	336
Nabiyev Feruz Abdumannonovich	
STEAM loyihalari asosida maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish.....	341
Choriyor Maxmatraimov Eshmatovich	
Psixolog talabalarda tolerantlik va madaniyatlararo kompetensiyalarni shakllantirish	345
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Raqamli ta'lim muhitining pedagogik salohiyati asosida o'quvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish (texnologiya fanini o'qitish misolida).....	348
Kulboyeva Dilnoza Abdug'ofurovna	
O'zbek tili – faxrim, g'ururim	351
H. Shukurova, M.Jumanazarova	
Zamonaviy dars – pedagogik ijodkorlikning asosiy maydoni.....	355
M. Kuzibayeve	
Talabalarni ta'lim jarayonida sun'iy intellekt elementlaridan foydalanishga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	358
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Raqamli maktabda yashil o'quv dasturi: kengaytirilgan va virtual reallik texnologiyalari bilan integratsiyaning pedagogik modeli.....	362
Maxmudov Abdiqodir Yusupovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kasbiy faoliyat jarayonida pedagogik empatiyani shakllantirish pedagogik muammo sifatida	367
Orinbaeva Jarqinay Djuginis qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	371
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot integratsiyasi muammolari	377
Sh. A. Xujakulov, T. B. Kadirov	
Uzoq muddat davolanayotgan bolalarning matematik savodxonligini oshirishda fanlararo bog'lanishning roli.....	383
Tursunova Dildora Ziyadullayevna, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li	
Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyni "Maorif" asarida bilish etikasi va ma'naviy-axloqiy tarbiya	387
Tursunova Nilufar Samiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	393
Tursunova Saida Isakovna	
Yosh avlodni tarbiyalashda hamkorlik tarbiya texnologiyasining o'rni	396
Pirlijeva Gulmira Botir qizi	
Integrativ raqamli-didaktik yondashuv asosida interfaol o'quv majmuallardan foydalanish muammolari va rivojlanish istiqbollari.....	400
Nabiyev Feruz Abdumannonovich, Mamanazarov Baxrom Jumonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tasviriy faoliyatda bilish jarayonlarini rivojlantirish	405
Sadirova Kamola Giyozovna	
Kurash sport turining yoshlar jismoniy va ma'naviy rivojlanishidagi ahamiyati.....	409
O'razboyeva Adiba Abdug'ani qizi	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsion rivojlanishini ta'minlashning pedagogik yondashuvlari.	413
Xalmuxamedov Bobir Taxirovich	
О развитии учебно-познавательной деятельности студентов	418
М. Халикова	
Психологические механизмы искажения истины в процессе социализации: нормативно-когнитивная модель и смешанное эмпирическое исследование	421
С. Ю. Нишанов	
Методы повышения речевой активности студентов в процессе обучения иностранному языку.....	425
Утешова Зернегул Хурметуллаевна	
Prenatal va erta chaqaloqlik rivojlanishi va rivojlanishning biologik asoslari	429
N. Mirbabayeva	
O'smir shaxsining rivojlanishi	433
Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
O'zbekistonning ma'naviy va madaniy hayotida jadidlarning tutgan o'rni	435
N. M. Qodirova	
Development of Physical Qualities Through the Use of Special Physical Exercises With Student Participation.....	439
Rikhsiev Dilshod Shavkatovich	
Tabiiy fan darslarida STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati	442
Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi	
Special Physical Exercises in Coxarthrosis During the Preoperative and Postoperative Periods of Rehabilitation.....	446
Valiev Farrukh Nigmatjonovich	
Роль цифровых технологий и дидактических принципов в учебных практик.....	449
Байметов М. М.	
Uzoq muddat davolanishga muhtoj bo'lgan o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini shakllantirish – didaktik zaruriyat shafatida	453
Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish	457
Farsaxonova Mastura Jalol qizi	
Maktabgacha ta'limni rivojlantirishning yangi tamoyillari	464
O'tayev Akram Yo'ldoshevich	

Chet tilda tinglab tushunishdagi muammolar va ularni bartaraf etish usullari	467
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning verbal-kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishning ijtimoiy ahamiyati	471
<i>Nematova Gulsanam Abdullayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida "Tibbiy biologiya. Umumiy genetika" fanini o'qitishning psixologik jihatlarining amaliy ahamiyati.....	476
<i>Sharipova Farida Salimdjanoyna</i>	
Fransuz tili ta'limida madaniyatlararo muloqot kompetentsiyasini rivojlantirishning pedagogik tizimi	483
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida takomillashtirilgan sifat menejmentini amaliyotga tatbiq etish bo'yicha tajriba-sinov ishlari.....	488
<i>Mirzayeva Shaxida Abidinbiyevna, Mamanazarova Nargiza Komildjanovna</i>	
Maktab ta'lim jarayonida interaktiv simulyatoralarni VISC-5E pedagogik modeli asosida integratsiya samaradorligini tahlil qilish (Ixtisoslashtirilgan maktablar misolida).....	492
<i>Qo'chqorov Shaxzod Begali o'g'li, Turabdjanoyn Sadritdin Maxamatdinovich</i>	
Rinolaliyada tovushlar talaffuzining rivojlanish xususiyatlari	500
<i>Baltabayeva Durdona Erkin qizi</i>	
Intellectual mulk egalari muvaffaqiyatga erishishning psixologik omillari	504
<i>Shamshetov Jiyenbay Karamaddinovich</i>	
O'zbek xalq ertaklarida bola shaxsi ijtimoiy shakllanishiga doir pedagogik qarashlarning ifodalanishi	507
<i>Askarova Zuhra Shavkat qizi</i>	
Turkiy yozma yodgorliklarda soletsizm fenomeni: genezisi va funksional xususiyatlari	511
<i>D. A. Raxmatova</i>	
Bo'lajak pedagoglarni bolalar ijtimoiylashuvini boshqarishga tayyorlash metodikasi	517
<i>Toxtasunova Gulbaxor Abdurazzakovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Raqamli direktor" axborot-boshqaruv tizimini joriy etish va undan foydalanish mexanizmlari	521
<i>Berdalievna Gulasal Abdukunduzovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda refleksiv kompetensiyalarni rivojlantirishda o'yinning ahamiyati	526
<i>Xomidova Dilorom Abduraxmonovna, Xoshimova Zuxra Sulton qizi</i>	
Current Problems of Teaching Instrumental Performance in the Field of Music Pedagogy	531
<i>Mirsadullaev Mirlaziz Mirmuslimovich</i>	
Methods of Forming the Readiness of Students With Disabilities for Lessons Using an Individual Approach.....	535
<i>Kuzieva Gulnoza Makhamadaliyevna</i>	
Pedagogical Factors in Enhancing Performance Skills in a Choral Ensemble	540
<i>Akhmedov Bakhodirkhon Sayfiddinovich</i>	
Yassaviy hikmatlarini adabiy sharhlash usuli orqali o'qitish.....	545
<i>Kenjayeva Rayhona Muzaffar qizi</i>	
Yosh suzuvchilarning jismoniy tayyorgarligini takomillashtirish usullari: kinematik zanjir va integrativ yondashuv	550
<i>Yuldashova Madina Murodjon qizi</i>	
10–13 yosh suzuvchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari: sezgir davr va sportga xos yondashuv	556
<i>Ortiqova Ma'muraxon G'ulom qizi</i>	
Yosh taekvondochilarda qat'iy tartiblashtirilgan mashqlar (pumse)da tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari	563
<i>Vahobov Asadbek Akramjon o'g'li</i>	
O'zbek jang san'ati bilan shug'ullanuvchi sportchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirishda integrativ-milliy yondashuv usuli	570
<i>Jo'raboyeva Odinoxon Umid qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini stol tennisi sport turiga qiziqitirish va ularning umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	576
<i>Azimova Dilnoza Raximjon qizi</i>	

Tibbiy madaniyatning psixologik xususiyatlari	579
<i>Asrarchanova E'tibor Abduvahob qizi</i>	
Shaxsda agressiv xulq-atvorni shakllanishi borasida xorij psixologlarining yondashuvlari	582
<i>Xojiakbarova Dildora Abdug'afforovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanish texnologiyalari.....	586
<i>Sodiqova Shoista Akbarovna, Lutfullayeva Iroda Abduvahob qizi</i>	
Til ta'limining hozirgi holati.....	590
<i>Kushkarbekova Marjan Usenovna</i>	
Talabalarning ijodiy rivojlanishida kretivlikning asosiy yo'nalishlari	593
<i>Alimova Gulchehra Qobilovna</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda yozma nutqning ahamiyati.....	596
<i>Safarova M. A.</i>	
Qoraqalpoq sinflarda o'zbek tili fanini o'qitishning lingvodidaktik asoslari.....	600
<i>Venera Allashova Tanirberdievna</i>	
Интеграция искусственного интеллекта в образование: польза или вред.....	602
<i>Karimbayev Atabek Merdanovich</i>	
Tibbiy kimyo darslarida talabalarning klinik tafakkurini rivojlantirish usullari	606
<i>Xolmurodova D. K., Safarova N. S.</i>	
Intellektual avlod – sog'lom jamiyat poydevori: tibbiyot talabalarining o'quv jarayonida kommunikativ kompetentligiga ta'sir etuvchi psixologik omillar.....	610
<i>Tursunbekova Nozima</i>	
Sportning voleybol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	613
<i>Roziqov Normurod Elmonovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining axborot kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	618
<i>Xalilayev Batirjon Taxirovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida yordamga muhtoj bolalar integratsiyasi va korreksiyasi.....	622
<i>Olimova Nodirabegim Ibroximjon qizi, Sulaymonova Shahnoza Alisher qizi</i>	
Sportning gandbol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish texnologiyalarini takomillashtirish	626
<i>Berdiyev Jamshid Baxriddinovich</i>	
18–21 yoshdagi talaba futbolchilarning musobaqa faoliyati jarayonida hujum harakatlarining miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari	631
<i>Djemilov Temur Rasimovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy tarbiya darslarida harakatli o'yin vositalari orqali sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlar samaradorligining ahamiyati.....	636
<i>Eshpo'latova Dilnoza Mamaniyoz qizi</i>	
Ota-ona bilan munosabatlarning maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga ta'siri.....	641
<i>Izaitullayeva Lazokat Eshimboyevna</i>	
Yosh futbolchilarning jismoniy tayyorligini oshirishda kompleks mashg'ulot tizimining samaradorligi.....	646
<i>Zaripova Farida Abdullayevna, Kamoliddinov Sharif Kamoliddin o'g'li</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichida sport gimnastikasi mashg'ulotlarini rejalashtirishning ilmiy-uslubiy asoslari.....	650
<i>Mirzayev Dilshod Xamidovich</i>	
Mahalla – “jonli muzey”: 6–7 yoshli bolalarda milliy g'ururni lokal identifikatsiya orqali kuzatish modeli.....	654
<i>Omondavlatova Diyora Otabekovna</i>	
Yengil dizatriyalı bolalarda nutqning bo'g'in tuzilishi va uning shakllanish xususiyatlari.....	658
<i>Pardayeva Muxlisa Furqat qizi</i>	
Ochilmagan bo'z qalblar hazor.....	662
<i>Eshpulatova Saodat Maxmatovna</i>	

Speaking Fluency Development Based on CEFR Linguistic.....	665
Abdullayeva Charos Farkhodovna	
Integrating Visual-Based Activities in English Lessons for Primary School Pupils	670
Ataullayev Fazliddin	
Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligiga ta'siri	674
Bovanova Umida Abdurahobovna, Ashurova Dildora Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv faoliyatini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli	679
Bovanova Umida Abdurahobovna, Radjabova Gulchexra Xalbayevna	
Lotin tilini o'qitishda metodlarning qo'llanilishi va uning ahamiyati	683
Eshmurodova Shirin Oybekovna	
Nutqiy kompetensiyaning integratsion o'qitishda yangi metodlari va usullari	686
Fayzullayev Sarvar Ibrohim o'g'li	
Talabalarda affilativ motivatsiyani rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari va komponentlari	689
Omonova Nilufar Omon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ta'lim samaradorligini oshirishda gamifikatsiya elementlaridan foydalanishning o'rni	694
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyeovich, Qodirova Sarvinoz Bahodir qizi	
Tikuv texnologiyalari asosida o'quvchilarning amaliy topshiriqlar bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish	698
Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna	
Bo'lajak muhandislarning xorijiy til bilish ko'nikmalarini rivojlantirishda individual va differensial yondashuvlar uyg'unligi	702
Qurbonova Nafisa Saidjonovna	
Tárbiya párin oqítw arqalı oqíwshlardín kreativ qábiletin rawajlandırıw.....	706
Reymova Gulaim	
Mirishkor toponimlarining leksik-semantik xususiyatlari	710
Ro'ziyeva Hilola Fayzulla qizi	
Taekvondochilarning jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	714
Saydaxmadov A'zamxon Valixonovich, Qosimova Nargizaxon Rustamxon qizi	
The Role of Music in Human Spiritual Development and Educational Significance.....	717
Shokirkhonov Bakhtiyorxon Botirkhonovich	
Boshlang'ich ta'limda tabiatga ongli munosabatni shakllantirishning nazariy metodologik asoslari.....	722
Sayfedinova Dildora Ikramiddinova	
Gematologik-onkologik kasalliklarga chalingan o'quvchilar uchun gosptal maktablarida ta'lim jarayonini tashkil etish	726
Isamuxamedova Dildora Raxmatillayevna, Qayumova Sabrina To'liqin qizi	
Neologizmlar – badiiy matnda uslubiy vosita sifatida	730
Ibragimova Shoira Normuminovna	
Optimisation of Technical and Physical Potential in the Implementation of the Rotational Method of Pushing the Core.....	733
Tajimbetov Anvar Tengelbayevich	
Magistrlarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish – kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida.....	736
Turmatov Jaloliddin Raxmatullayevich	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirish modeli	743
Usmonova Kamola Erkinovna	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining ijtimoiy lingvistik kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	749
X. A. Suyunova	
Tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantirishda autentik materiallarning o'rni	752
Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna	
Motivatsiya – inson faoliyatini harakatga keltiruvchi psixologik omil sifatida	756
Yo'ldoshev Javlon Ablanazar o'g'li	

Цифровые технологии и искусственный интеллект в обучении иностранным языкам: теоретико-методологический анализ	760
<i>Абидова М. И., Абидова Д. М.</i>	
Сюжетно-ролевая игра как способ психоэмоционального развития детей дошкольного возраста, находящихся на длительном лечении.....	764
<i>Амитова Майисия Рахмателлаевна</i>	
Эффективные приемы презентации лексики на уроках иностранного языка	767
<i>Гилязиева Насиба Михайловна</i>	
Речевые действия в методике формирования коммуникативной компетенции при обучении РКИ...	770
<i>Ислямова Сония Юнусовна</i>	
Трансформация ценностей, связанных с физической активностью, у представителей разных поколений: результаты современных исследований	779
<i>У. Ш. Салимов</i>	

TÁRBIYA PÁNIN OQÍTÍW ARQALÍ OQÍWSHÍLARDÍN KREATIV QÁBILETIN RAWAJLANDÍRÍW

Reymova Gulaim

NMPI "Pedagogika" qánigeli 2-kurs magistranti

Annotatsiya: Bul maqolada Táربيya pánin oqítw jarayanında oqıwshılardıń kreativ qábiletin rawajlandırıwdıń pedagogikalıq negizleri hám ámeliy usılları talqılanadı. Dáris barısında interaktiv yondasıw, muammalı jaǵdaylar, joba negizindegi oqıtıw, pikir almasıw, roldıq oınlar hám refleksiv talqılaw usılların qollanıw oqıwshılardıń erkin pikirlew, ijodiy tafakkurı hám ijtimoiy faollıǵın artırıwǵa xızmet etetuǵını ilmi negizdelgen. Sonıń menen birge, kreativlikti qalıplestiriwde shaxsqa baǵdarlangan tálim, hamkorlıqta oqıtıw hám zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardıń áhmiyeti ashıp beriledi. Izertlew nátiyjeleri Táربيya pánin oqıtıwda innovaciyalıq metodlardı tizimli qollanıw oqıwshılardıń kreativ salohiyatın rawajlandırıwdıń áhmiyetli faktorı ekenin kórsetedi.

Kalit sózler: Táربيya pání, kreativ qábilet, ijodiy tafakkur, pedagogikalıq texnologiyalar, interaktiv usıllar, shaxsqa baǵdarlangan tálim, innovaciyalıq yondasıw.

Abstract: This article analyzes the pedagogical foundations and effective methods for developing students' creative abilities through the teaching of the Tarbiya subject. The study substantiates the importance of interactive approaches, problem-based learning, project-based instruction, debates, role-playing activities, and reflective analysis in fostering independent thinking, creative potential, and social engagement among students. Particular attention is given to learner-centered education, collaborative learning, and the integration of modern pedagogical technologies. The findings indicate that the systematic implementation of innovative teaching methods significantly enhances students' creative competence.

Key words: Tarbiya subject, creative abilities, creative thinking, pedagogical technologies, interactive methods, learner-centered education, innovative approach.

Аннотация: В статье рассматриваются педагогические основы и эффективные методы развития креативных способностей учащихся в процессе преподавания предмета "Тарбия". Обосновывается значимость использования интерактивных подходов, проблемных ситуаций, проектного обучения, дискуссий, ролевых игр и рефлексивного анализа для формирования самостоятельного мышления, творческого потенциала и социальной активности обучающихся. Особое внимание уделяется личностно-ориентированному обучению, сотрудничеству и применению современных педагогических технологий. Результаты исследования подтверждают, что системное внедрение инновационных методов в учебный процесс способствует эффективному развитию креативности учащихся.

Ключевые слова: предмет "Тарбия", креативные способности, творческое мышление, педагогические технологии, интерактивные методы, личностно-ориентированное обучение, инновационный подход.

KIRIS

"Kreativ qábilet" – bul shaxstıń dóretiwshilik pikirlew, jańa ideyalar jaratıw hám mashqalalarga innovaciyalıq sheshimler tabıw qábileti. Ol tómendegilerdi óz ishine alıwı múmkin:

- dóretiwshilik pikirlew – jańa hám siyrek ushırasatuǵın ideyalardı islep shıǵıw;
- mashqalanı sheshiw – túrli qıyınshılıqlarǵa jańasha qatnas jasaw;
- beyimlesiwsheńlik – jańa sharayatlarga tez beyimlesiw hám ózgeriske ashıq bolıw;
- riskke shıdaw – jańa nárselerdi sınap kóriwge júrek etiw;
- kreativ birge islesiw – komandada dóretiwshilik jumıs alıp barıw.

Shaxsta kreativlik sıpatların rawajlandırıw procesiniń ulıwma mánisin tolıq túsiniw ushın dáslep "kreativlik" túsiniǵınıń mánisin túsiniw talap etiledi.

MAVZUGA TIYISLI ÁDEBIYATLAR SHARHI

Sırt ellerde barlıq tarawlardıń qánigeleri sıyaqlı muǵallimler de ózlerinde kreativlik sıpatları bar ekenligi hám onıń mazmunın anıqlawǵa umtıladı. Kreativlik (lat., ingl. “create” – jaratıw, “creative” – jaratıwshı, dóretiwshı) – individtiń jańa ideyalardı islep shıǵarıwǵa tayarlıǵın xarakterlewshı hám ǵárezsiz faktor sıpatında talantlılıqtıń quramına kiriwshı dóretiwshilik qábileti dárejesin anıqlawshı túsiniq. Bunıń ushın olar E.P.Torrens tárepinen 1987-jılı tiykarlanǵan hám shaxstıń kreativ pikirlewge iye ekenligin anıqlawǵa baǵdarlangan testten ótedi. Bul test shaxstıń kreativligi hám onıń dárejesin dóretiwshilik jumıstı shólkemlestiriwdegi belsendilik, tez pikirlew, ózine tánlik (original’lıq) hám jetiliskenlik sıyaqlı ólshemler boyınsha bahalaw imkaniyatın jaratadı. Oqıwshı tárepinen usınıs etilgen sorawlarǵa beriletuǵın juwaplar mine usı tórt kriteriyge sáykes keliwi kerek.

E.P.Torrens pikirinshe, “kreativlik” túsiniqti tiykarında tómendegiler sáwlelenedi: kreativ pikirlew hár bir sociallıq tarawda anıq sáwleleniwı múmkin; oqıtıwshıń dóretiwshiligi bolsa, ol tárepinen shólkemlestirilgen kásiplik jumıstı shólkemlestiriwde dóretiwshilik (kreativ) qatnasta sáwlelenedi. Sońǵı jıllarda bul jaǵday “pedagogikalıq kreativlik” túsiniqti menen baylanıslı túrde ańlatılmaqta. Drapeau Patti “Oqıwshılar dóretiwshiligin oyatıw (innovaciyalıq pikirlewdi rawajlandırıwdıń ámeliy jolları)” eńbeginde tómendegilerdi atap ótedi: mashqalaǵa yamasa ilimiy boljawlardı alǵa qoyıw; boljawdı tekseriw hám ózgertiw; qarar nátiyjelerin qalıplestiriw tiykarında mashqalanı anıqlaw; mashqala sheshimin tabıwda bilim hám ámeliy háreketlerdi paydalanıw.

Dóretiwshilik – belgili bir jańalıqtıń áhmiyeti hám paydalı ekenligin belgilewshı shaxs iskerligi hám onıń nátiyjesi. Dóretiwshı shaxs – dóretiwshilik procesin tabıslı ámelge asırıwshı hám anıq dóretiwshilik nátiyjelerge (ónimlerde) iye shaxs. Kreativ shaxs – process yamasa nátiyje sıpatında dóretiwshilik kórsete alatuǵın, máselelerdi sheshiwge standart emes usıllar menen qatnasa alatuǵın, ózine tán háreketlerdi shólkemlestiretuǵın, jańalıqlardı alǵa súriwge hám dóretiwshilik ónimlerdi jaratıwǵa uqıplı hám tayar shaxs. Dóretiwshı shaxs – hám process, hám nátiyje sıpatında ob’ektiv dóretiwshilik ámelge asıratuǵın hám talaplar dárejesinde dóretiwshilik ónimlerin jarata alatuǵın shaxs. Kreativ shaxstı tayarlaw – dóretiwshilikke úyretiw hám ózin-ózi dóretiwshilik kórsetiw procesinde shaxsta turaqlı dóretiwshilik sıpatlardı qalıplestiriw hám rawajlandırıw mazmunı. Dóretiwshilik – sociallıq subyektıń jańalıǵı, áhmiyeti hám paydalılıǵı jámiyet yamasa belgili bir topar tárepinen tán alınǵan iskerlik yamasa iskerlik nátiyjesi. Dóretiwshı shaxs – kásiplik-dóretiwshilik iskerlik tájiriybelerin sheshiw, tabıw hám bayıtıw tiykarında dóretiwshilik ideyalar, olardı ámelge asırıw kónlikpeleri hám tájiriybelerine iye shaxstı qalıplestiriw hám rawajlandırıw subyektı.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Dunyanıń túrli mámleketlerinde kreativ túsiniqler insaniyat mádeniyatınıń rawajlanıwına, tábiyiy, filosofiya, kórkem óner hám gumanitar pánlerdiń rawajlanıwına tiykar boladı. Kreativ pikirlew ápiwayı tosınnan pikirlewden pariqladı. Kreativ pikirlew bilim hám tájiriyege tiykarlanǵan haqıyqıy kompetenciya bolıp, insanlardıń keskin hám quramalı jaǵdaylarda kútilgen nátiyjege erisiwine imkaniyat jaratadı. Tálimniń wazıypası oqıwshılardıń keleshekte jeńiske erisiwi ushın zárúrli kompetenciya menen támiynlewden ibarat. Bular sebepli olar globalasıw barısında tez ózgerip baratırǵan, sawatqanlıq hám sanlı texnologiyalar rawajlanǵan, házirgi zaman talablarına iye beyimlesiwshı jumısshılardı dúnyaga maslasıwına járdem beredi. Kreativ pikirlewdi oqıwshılardıń iyelewi nátiyjesinde olarda aktual mashqalalardı sheshiw ushın jańa texnologiyalardan paydalanıp, ele jaratılmaǵan sektorlarda islew, sol menen birge texnika orınlay almaytuǵın jumıslardı orınlaw hám global mashqalalardı sheshiw qábileti rawajlanadı. Mekteplerde de oqıwshılardıń kreativ pikirlewge bolǵan mıtájligi mektep bazarı talabınan kelip shıqqan halda artpaqta. Mekteplerdiń jámiyet turmısındaǵı áhmiyeti sonnan ibarat: oqıwshılardı jámiyettiń bir bólegi ekenin sezingen halda, jámiyettiń rawajlanıwı ushın óz úlesin qosıwı hám onıń aldındaǵı minnetlerin orınlaw sıyaqlı sezimlerdi olarda kúshiwti.

Kreativlik – bul insan shaxsınıń faktorı esaplanadı. Ol jetiskenlikke erisiwdi pútkilley kepilemeydi. İnsan shaxsınıń ózgeshelikleri hám onıń tárbiyası, hátte eń úlken dóretiwshilik potencialdı júzege shıǵarıw ushın da jeńilmes tosıq bolıwı múmkin. Mine sonıń ushın da dóretiwshilik qábiletlerdi ilaji bolǵansha erte anıqlaw hám olardı rawajlandırıw áhmiyetli sanaladı. Respublikamızda sońǵı jıllarda kreativ pikirleytuǵın, zamanǵa say kadrlar tayarlaw, jaslardı watandı qorǵaytuǵınday hám joqarı mánawyatlı etip tárbiyalaw zaman talabına aylanǵan. Sebebi házirgi jas áwlad texnologiyalar rawajlanǵan dáwir jasları. Sol nársege tiykarlana otırıp, mekteplerde hár bir sabaq, ulıwma alǵanda, tálim-tárbiya procesi tikkeliy balalarda kreativ kompetentlikti rawajlandırıwǵa arnalǵanı haqıyqat. Jas áwladtı erteńgi kúngi xalıq mápine ayanbay xızmet etetuǵın sap deneli azamat etip tárbiyalap shıǵarıw búgingi kúnniń úlken wazıypasına aylanǵan. Demek, tárbiya sabaqlarında hár tárepleme watanǵa sadıq, onıń rawajlanıwına úles qosatuǵınday, óz aldına qoyǵan maqsetlerine erise alatuǵın, juwapkeshilikti sezine alatuǵın, háreketsherligin hám shaqqanlıǵın kórsete alatuǵın kreativ pikirlewshı jaslardı tárbiyalawdan ibarat.

TAHLIL HÁM NÁTIYJELER

Kreativ pikirlewde bilimlendiriwdiń ornı qanday? Bilimlendiriwdiń tiykarǵı roli oqıwshılardı jámiyette tabısqa erisiwi ushın zárúr bolǵan kompetenciya menen támiynlewden ibarat. Kreativ pikirlew búgingi jaslardıń rawajlanıwı ushın kerekli kompetenciya esaplanadı. Bul olarǵa globalasıw sharayatında jedellik penen ózgerip atırǵan, sawatqanlıq hám sanlı texnologiyalar rawajlanǵan XXI ásir kónlikpelerine iye beyimlesiwsheń jumshılardı talap etetuǵın dúnyaga beyimlesiwge járdem beredi. Kreativ pikirlewge úyretiw búgingi kún oqıwshıları hám jaslarına áhmiyetli mashqalalardı sheshiw ushın jańa texnologiyalardan paydalanǵan halda, ele tolıq jaratılıp úlgermegen sektorlarda yamasa waziypalarda islew, sonıń menen birge mashinalar isley almaytuǵın jumslardı ańsatlıq penen ámelge asıra alıw hám quramalı jergilikli hám global mashqalalardıń sheshimin tabıw qábiiletlerin rawajlandırıw imkaniyatın beredi. Ne ushın oqıwshılarda kreativ pikirlewdi rawajlandırıw áhmiyetli esaplanadı? Kreativ pikirlew oqıwshılardıń tájiribelerin, háreketlerin, waqıyalardı jańa hám jeke mazmunlı talıqlay alatuǵının qollap-quwatlaw arqalı olardıń ilimiy qızıǵıwshılıǵı hám jetiskenliklerine, óz-ózin ańlawı hám social-emocional rawajlanıwına unamalı tásir kórsetiwi múmkin. Klastan tısqarı da kreativ pikirlew oqıwshılardı hár dayım tez ózgeriwsheń dúnyaga maslasıwǵa járdem beredi. Oqıwshılardıń kreativ pikirlewin qollap-quwatlaw olarǵa ózleri jasap atırǵan jámiyettiń búgingi hám keleshektegi jumısshıları sıpatında rawajlanıwǵa úles qosıwǵa járdem beredi: dúnyadaǵı hár túrli shólkemler hám jámiyetler júzege kelip atırǵan quramalı mashqalalardı sheshiw ushın innovaciya hám bilimderdi jaratıwǵa barǵan sayın kóbrek tayanıp, jámátiik birlespe sıpatında innovaciya hám kreativ pikirlewge áhmiyet berip atır.

Kreativliktiń jasqa baylanıslılıǵı haqqında úsh túrli kózqaras bar:

1. Jas ótiwi menen kreativlik úzliksiz rawajlanıp, ósip baradı. Ótkerilgen izertlewler sonı kórsetedi: bala qansha úlken bolsa, onıń kreativlik kórsetkishleri sonsha joqarı boladı.
2. Bala bilim alǵan sayın kreativlik tómenelep baradı. Yaǵnıy, jas balada “ápiwayı” kreativlik bar. Biraq waqıttıń ótiwi menen bala rawajlanadı, tájiriybe qalıplededi, aqıl-oyı ósedi, ol áste-aqırın bilimde bekkemlene baslaydı.
3. Kreativliktiń rawajlanıwı terbiyelik xarakterge iye. Kreativlik dáwir hám jasqa qarap tómenelewı yamasa kóteriliwı múmkin.

Bunnan basqada izerlewlerde oqıwshılardıń kreativligi hám onıń rawajlanıwı boyınsha izleniwler alıp barılǵan, olar tómendegishe: B.X. Xodjaev ilimiy izleniwlerinde oqıwshılarda tariyxıy pikirlewdi modernizaciyalanǵan didaktikalıq támiynlew arqalı rawajlandırıw, oqıtıwshınıń jańalıqlarǵa bolǵan umtılısı, olardı ózlestiriw hám óziniń pedagogikalıq jumısında paydalana alıw procesinde ushırasatuǵın qıyınshılıqlardı jeńip shıǵıw, innovaciya hám jańalıqlardı óz jumısında jedel hám dóretiwshilik penen qollanıw, óziniń avtorlıq ideyalarına iye bolıw hám túrli pedagogikalıq jaǵdaylarda unamalı sheshimderdi taba alıw qábiiletleri menen baylanıslı bolǵan kreativ kompetenciya iye bolıwdı talap etedi degen pikirdi alǵa súredi. Shet el ilimpazlarınan amerikalı filosof hám pedagog Jon Dyui kreativ pikirlew oqıwshılar belgili bir mashqala menen shuǵıllanıwdı baslaǵanda payda boladı, dep esaplaydı. “Oqıw procesiniń baslanıw noqatı sıpatında qabıl etilgen jaǵday yamasa hádiyse haqqında soralıwı tiyis bolǵan tiykarǵı soraw – bul hádiyse qanday mashqalalardı keltirip shıǵarıwı haqqındaǵı soraw”, dep kórsetedi.

Búgingi künde baslawısh klass oqıwshılarınıń kreativ iskerligin rawajlandırıwda pedagoglar tómendegi oqıw barısın hám shart-sharayatlardı jaratıwı lazım: oqıw barısında oqıwshılar ózlerin erkin seziwi ushın pedagogikalıq hám psixologiyalıq ortalıq (klimat) jaratıw; oqıwshılar menen sáwbet hám kommunikativ múnásibetti ornatiw; oqıw materiallarına mas tárizde texnik hám didaktikalıq qurallardan tuwrı paydalanıw; oqıtıwshınıń aldınǵı pedagogikalıq texnologiyalar, strategiyalar, interaktiv metodlar hám oyın shınıǵıwlarınan oqıw barısında nátiyjeli paydalanıwı; oqıwshılardıń kreativ belsendilikleriniń júzege shıǵıwın qollap-quwatlaw hám márapatlaw. “Kreativlik” túsiniǵi ózinde mádeniy hár túrlilikti sáwlelendiredi. Batis adamları ushın kreativlik, ulıwma alǵanda, jańalıq esaplanadı. Olar kreativliktiń tiykarında dástúriy emeslik, qızıǵıwshılıq, qıyal, házil-kúlgı sezimi hám erkinlik bar ekenligine itibar qaratadı. Shıǵıslılar bolsa, kerisinshe, kreativlikti jaqsılıqtıń qayta tuwılıw procesi dep túsinedi. Degen menen, batıslı hám shıǵıslılardıń kreativlik haqqındaǵı kózqarasları hár qıylı bolsa da, hár eki mádeniyat wákilleri de usı sıpat hám oǵan iyelikti joqarı bahalaydı.

V.N. Petrova hám A.N. Petrov atap ótkenindey, kreativlik – bul tań qalıw, ádetten tısqarı jaǵdayda sheshim taba alıw, jańalıqqa umtılıw, jeke tájiriybeni tereń ańlawǵa bolǵan qábiilet. Túrli kózqaraslarǵa qaramastan, derlik barlıq anıqlamalarda kreativlik (shaxs hám jámiyet ushın) jańalıq jaratıw menen baylanıslı ekenligi túsiniledi.

Bunnan basqada kreativlik boyınsha pedagog alımlar – O. Jamoliddinova, O. Musurmonova, M. Urazova, N. Egamberdieva, E. Yuzlikaeva, Sh. Sharipov, Sh. Shodmonovalardıń ilimiy izleniwlerinde bilim alıwshılarda kreativlik qábiiletlerin rawajlandırıwdıń bolajaq qanıgelardıń kásiplik-innovaciya hám tayarlıǵın qalıplestiriwdegi

ózone tán tárepleri, kreativlik sıpatların rawajlandırıwğa tásir etiwshi sociallıq faktorlar, shaxstırn belsendiligi, sonday-aq bilim alıwshılarda sın kózqarastı hám kreativ pikirlewdi qálıplestiriw jolları hám formaları, bar pedagogikalıq sharayatlardı hám didaktikalıq támiynatı, sonday-aq pedagogikalıq kreativlik mazmunı jarıtıp berilgen. Bunnan basqada kóplegen ilimpazlar oqıwshılardağı kreativlikti rawajlandırıw boyınsha hár tárepleme úyrenip shıqqan.

XULOSA

Bul maqolada Tárbıya pánin oqıtıw arqalı oqıwshılardıń kreativ qábletin rawajlandırıwdırn pedagogikalıq negizleri hám ámeliy mexanizmleri talqılandı. Tahlil nátiyjeleri kórsetkenindey, dáris jarayanında interaktiv usıllar, muammalı jaǵdaylar, joba negizindegi oqıtıw, pikir almasıw hám roldıq oynıları tizimli qollanıw oqıwshılardıń erkin pikirlew, ijodiy tafakkur hám mustaqıl qarar qabıllaw qábletlerin rawajlandıradı. Sonıń menen birge, shaxsqa baǵdarlangan tálim, hamkorlıqta oqıtıw hám zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardıń qollanıwı oqıwshılardıń oqıw motivaciyasın arttırıp, olardıń ijtimoiy hám kommunikativ kompetenciylarınıń qálıplesiwine járdem beredi. Kreativ qábletlerdi rawajlandırıw Tárbıya pániniń mazmunı menen úylesimli halda ámelge asırılǵanda, oqıwshılardıń shaxsiy salohiyatı ashıladı hám olardıń jamiyatqa beyimlesiwi nátiyjeli boladı. Demek, Tárbıya pánin oqıtıwda innovaciyalıq yondasıwları izbe-iz qollanıw hám pedagogikalıq jarayandı zamana talablarına sáykes uyıstırıw oqıwshılardıń kreativ qábletin rawajlandırıwdırn negizgi faktori esaplanadı.

Paydalanılǵan ádebiyatlar:

1. Андреев В. И. Педагогика творческого саморазвития. Инновационный курс. – Казань: Изд-во КГУ, 1996. – 566 с. – 74-b.
2. Вишнякова Н. Ф. Креативная акмеология. Психология высшего образования. – Мн.: Народная асвета, 2007. – 300 с. – 110-b.
3. Drapeau, Patti. Sparking Student Creativity (Practical Ways to Promote Innovative Thinking and Problem Solving). – Alexandria, Virginia, USA: ASCD, 2014. – p. 4.
4. Nauruzbaeva A. S., Kaipbergenova F. T., Gaipov D. J., Daweakeeva A., Kunnazarova G. I., Yembergenova A. A. Technology for Developing Students' Socio-Communicative Competence in English Language Education in the Field of Social Sciences. TPM, Vol. 32, No. S1, 2025. Open Access. ISSN: 1972-6325. <https://www.tpmap.org/>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.